

2000. ÉVI II. TÖRVÉNY A MAGYARORSZÁGI REFORMÁTUS EGYHÁZ SZERETETSZOLGÁLATÁRÓL

(a 2017. évi V. törvény és a 2019. évi VI. törvény módosításaival egységes szerkezetben)

PREAMBULUM

A szeretetszolgálat az anyaszentegyháznak, a hitre jutott emberek önkéntes közösségének hálaáldozata (Róm 12,1; 1Pt 5,2-3). Olyan segítő szolgálat, amelynek alanya Jézus Krisztus és az Ő egyháza, tárgya pedig a szenvedő embertárs (Lk 10,25-37; 16,19-31; Mt 25,31-46).

Kálvin János és Theodore Beza Isten Igéjéből vette azt a tanítást, amely szerint az igaz egyháznak négy ismertetőjegye van: az Ige tiszta hirdetése, a sákramentumok helyes kiszolgálása, a szeretetszolgálat és az egyházfegyelem gyakorlása. Az egyháznak tehát négy állandó tisztségviselője van: lelkész, tanító, diakónus és presbiter.

A II. Helvét Hitvallás is a szeretetszolgálatot az anyaszentegyház alapvető tevékenységének ismeri el.

A szeretetszolgálat Isten Igéjének útmutatása alapján a mindenkor érvényes jogi keretek között végzi munkáját. A törvény szabályozza a Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati tevékenységét – a szeretetszolgálat feladatait, területeit és irányítási rendszerét; a szeretetszolgálati munkások képzését és szolgálatba állítását; országos szeretetszolgálati központ létrehozását; a szeretetszolgálat pénzügyi forrásait, egyházi és állami támogatását; a szeretetszolgálat felekezeti és nemzetközi kapcsolatrendszerét –, ezek működési rendjét és gazdálkodását.

Ezen bibliai és reformátori tanítások figyelembevételével alkotja meg a Magyarországi Református Egyház Zsinata Szeretetszolgálati törvényét az alábbiak szerint.

I. RÉSZ

I. fejezet

A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálatának kiemelt feladatai

1. § (1) Betegek ápolása és gondozása.
 - (2) Fogyatékossgal élők, idősek, szenvedély- és pszichiátriai betegek ápolása, gondozása és segítése.
 - (3) Magányosok, egyedül élők, gyermekek segítése.¹
 - (4) Hátrányos szociális helyzetben levők segítése.
 - (5) Társadalmi hátrányt szenvedők segítése.

II. fejezet

A szeretetszolgálat területei

2. § (1) A szeretetszolgálati feladatok az egyházközségekben, egyházmegyékben, egyházkerületekben, az országos egyház keretében, továbbá mindezek tulajdonában, fenntartásában, kezelésében levő intézményekben/szolgálatokban (intézmény: a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény – továbbiakban: Szt. – 4. § (1) bekezdés h) pont, szolgálat: Szt. szerinti 4. § (1) bekezdés g) pont).²

¹ Az 1. § (2)-(3) bekezdést a ZS.-22/2017.11.22. sz. zsinati határozattal elfogadott 2017. évi V. törvény módosította.

² A 2. § (1) bekezdést a ZS.-22/2017.11.22. sz. zsinati határozattal elfogadott 2017. évi V. törvény módosította.

(2) A szeretetszolgálati feladatok megvalósítására és támogatására alapítványok és közhasznú szervezetek is létrehozhatók.

III. fejezet

A szeretetszolgálati intézményekre, szolgálatokra vonatkozó közös rendelkezések³

3. § Intézményes diakóniai szolgálatot alapíthat:

- egyházközség;
- egyházmegye;
- egyházkerület;
- *MRE Diakóniai Iroda*;⁴
- Magyarországi Református Egyház.

4. § Több egyházközség, egyházmegye vagy egyházkerület együtt is alapíthat intézményes diakóniai szolgálatot, de ebben az esetben az alapító okiratban rendelkezni kell arról, hogy milyen formában gyakorolják a fenntartói jogokat.

5. § Az alapító gyakorolja a fenntartói jogokat, de azt átadhatja más belső egyházi jogi személynek.

6. § Minden döntésnél (alapítás, működtetés, megszüntetés) elsődlegesen az egyház érdekét és jó rendjét, a jogszabályokat, valamint ez ellátottak érdekeit kell figyelembe venni.

7. § Minden döntésnél (alapítás, bővítés, megszüntetés) szükségletfelmérést kell végezni, hogy indokolt-e új intézményt létrehozni, bővíteni, illetve megszüntetni. Meg kell vizsgálni a gazdasági és szakmai hosszú távú fenntarthatósági szempontokat.

8. § Az alapításról, a bővítésről és a megszüntetésről a presbitérium, egyházmegyei közgyűlés, egyházkerületi közgyűlés, Zsinat dönt. *Az MRE Diakóniai Iroda kizárólag a Zsinat határozata alapján alapíthat, vehet át és szüntethet meg intézményt.*⁵

9. § Az alapító-fenntartó az egyházi és világi jogszabályok keretei között az intézmény alapító okiratában szabadon határozhatja meg a munkáltatás, a kötelezettségvállalás, a szakmai munka szervezésének bármely kérdését.

10. § Az alapító okiratnak tartalmaznia kell a szolgálat/intézmény

- nevét;
- címét;
- a fenntartó nevét, címét, képviselőjének nevét;
- az alapítást tartalmazó testületi döntés számát;
- amennyiben releváns, a szolgálat végzéséhez rendelkezésre bocsátott ingatlan címét és helyrajzi számát;
- a szolgálat/intézmény gazdálkodásának formáját;
- azt a tényt, hogy az alapító egyházi jogi személyiséggel alapítja-e meg vagy egy jogi személyiségen belüli szervezeti egységként.

11. § (1) Egyházközségi, egyházmegyei intézményes szolgálat alapításához, megszüntetéséhez előzetes egyházkerületi engedély szükséges. Egyházközségi intézményes szolgálat alapítása és megszüntetése esetében az egyházkerület a döntéshozatal előtt kikéri az illetékes egyházmegye véleményét.

(2) Egyházközségi, egyházmegyei intézményes szolgálat bővítéséhez akkor szükséges előzetes egyházkerületi engedély, amennyiben a bővítéssel az intézményes diakóniai szolgálat éves költségvetési főösszege 10%-nál nagyobb mértékben nő.

IV. fejezet

Szeretetszolgálat az egyházközségekben

³ A III. fejezetet (3. § - 11. §) a ZS.-22/2017.11.22. sz. zsinati határozattal elfogadott 2017. évi V. törvény illesztette be.

⁴ A 3. §-t a ZS.-23/2019.04.10. sz. zsinati határozattal elfogadott 2019. évi VI. törvény módosította.

⁵ A 8. §-t a ZS.-23/2019.04.10. sz. zsinati határozattal elfogadott 2019. évi VI. törvény módosította.

12. § (1) A Magyarországi Református Egyház hitvallása szerint az egyház a gyülekezetekben él, ezért a szeretetszolgálat legfontosabb területe a gyülekezet. Minden gyülekezet feladata, hogy a maga környezetében a Krisztus testéhez tartozók között senki se szenvedjen szükséget (ApCsel 4,34). Ennek a feladatnak munkásai a gyülekezet megbízott vagy alkalmazott diakónusa vagy diakóniai munkásai, a gyülekezet tagjai, presbitériuma és vezetői.

(2) A presbitérium a szeretetszolgálat ellátására gondnokot és bizottságot választhat az egyháztagok közül.

(3) Azokban a gyülekezetekben, ahol szeretetszolgálati intézmény/szolgálat működik vagy intézmény/szolgálat alapítására kerül sor, teljes munkaidőben foglalkoztatott, a munkakörnek megfelelő szintű, közép- vagy felsőfokú végzettséggel rendelkező diakónust kell szolgálatba állítani. Indokolt, hogy az egyházköztség teljes vagy részmunkaidőben vagy több egyházköztség közös alkalmazásban diakónusokat munkaviszony keretében foglalkoztasson.

(4) A szeretetszolgálati intézmény/szolgálat megalapításához a presbitérium határozata és az egyházmegyei közgyűlés jóváhagyása szükséges. Az ilyen intézmény/szolgálat az egyházon belül lehet egyházi jogi személy is. Vezetőjét a presbitérium választja, és vele kapcsolatban a munkáltatói jogkört a presbitérium elnöksége gyakorolja. Az intézmény/szolgálat szervezeti és működési szabályzata szerint önálló költségvetéssel működik, amelyet a presbitérium hagy jóvá.

(5) Szeretetszolgálati intézmény/szolgálat egyházi jogi személyként is működtethető.⁶

V. fejezet

Szeretetszolgálat az egyházmegyékben

13. § (1) Az egyházmegyei közgyűlés diakóniai bizottságot választ a területén élő gyülekezetek szeretetszolgálati munkájának támogatására, koordinálására és ellenőrzésére.

(2) Az egyházmegye közgyűlési határozattal önállóan is létrehozhat egyházmegyei szeretetszolgálati intézményt/szolgálatot, amelynek működéséről az egyházmegye saját költségvetésében gondoskodik. Az alapításhoz az egyházkerületi közgyűlés jóváhagyása szükséges. Az ilyen egyházmegyei intézmény/szolgálat lehet egyházi jogi személy. Vezetőjét az egyházmegyei közgyűlés választja, és a munkáltatói jogkört az egyházmegye elnöksége gyakorolja. Az intézmény/szolgálat szervezeti és működési szabályzata szerint önálló költségvetéssel működik, amelyet az egyházmegyei közgyűlés hagy jóvá.⁷

VI. fejezet

Szeretetszolgálat az egyházkerületekben

14. § (1) Az egyházkerületi közgyűlés diakóniai bizottságot választ a területén működő gyülekezeti és egyházmegyei szeretetszolgálati intézmények/szolgálatok működésének elvi irányítására és ellenőrzésére.

(2) Az egyházkerület közgyűlési határozattal önállóan is létrehozhat szeretetszolgálati intézményt/szolgálatot, amelynek működéséről az egyházkerületi költségvetésben gondoskodik. Az ilyen intézmények/szolgálatok alapításához a Zsinat jóváhagyása szükséges. Az ilyen egyházkerületi intézmény/szolgálat lehet egyházi jogi személy. Vezetőjét az egyházkerületi közgyűlés választja, és a munkáltatói jogkört az egyházkerület elnöksége gyakorolja. Az intézmény/szolgálat szervezeti és működési szabályzat szerint önálló költségvetéssel működik, amelyet az egyházkerületi közgyűlés hagy jóvá.⁸

VII. fejezet

⁶ A 12. § (3)-(5) bekezdést a ZS.-22/2017.11.22. sz. zsinati határozattal elfogadott 2017. évi V. törvény módosította.

⁷ A 13. § (2) bekezdést a ZS.-22/2017.11.22. sz. zsinati határozattal elfogadott 2017. évi V. törvény módosította.

⁸ A 14. §-t a ZS.-22/2017.11.22. sz. zsinati határozattal elfogadott 2017. évi V. törvény módosította.

Szeretetszolgálat az országos egyház keretében

15. § A Magyarországi Református Egyház Zsinata szeretetszolgálati, diakóniai feladatainak támogatására diakóniai bizottságot választ.

16. § (1) A *közegyházi szeretetszolgálati intézmények/szolgálatok fenntartása céljából* és az egyházi diakónia érdekképviselőre a Zsinat létrehozta a Magyarországi Református Egyház *Diakóniai Irodáját* (továbbiakban: Iroda). Az Iroda az egyházon belül működő önálló (belső egyházi) jogi személy. Az egyházközségi, egyházmegyei, egyházkerületi intézmények számára az Iroda elvi segítséget nyújt. Az Iroda vezetőjét a Zsinat Elnöksége nevezi ki és menti fel, valamint felette a munkáltatói jogkört is gyakorolja. Az Iroda *önálló költségvetéssel rendelkezik, melynek része az általa fenntartott intézmények/szolgálatok költségvetése. Az Iroda költségvetését a Zsinati Tanács/MRE Zsinata hagy jóvá. Az Iroda saját szervezeti és működési szabályzat szerint működik. Az Iroda önálló és teljes jogkörű fenntartója a Zsinat vagy a Zsinat felhatalmazása alapján az Iroda által alapított, közegyházi szeretetszolgálati intézményeknek/szolgálatoknak. Az ilyen közegyházi intézményt/szolgálatot a Zsinat belső egyházi jogi személyiséggel ruházhatja fel.*

(2) A *közegyházi intézmények/szolgálatok világi státuszú vezetőit a Zsinat Elnökségének jóváhagyásával az Iroda vezetője nevezi ki és menti fel, az intézményvezető feletti munkáltatói jogkör gyakorlására az Iroda vezetője jogosult.*

A *közegyházi intézmények/szolgálatok egyházi státuszú vezetőit a Zsinat lelkesi elnöke nevezi ki/rendeli ki és menti fel, felettük a szakmai irányítási, utasítási és ellenőrzési jogkört az Iroda vezetője gyakorolja.*

(3) Az Iroda szakmai információkat szolgáltat, továbbképzéseket és konferenciákat szervez, koncepciókat és fejlesztési javaslatokat dolgoz ki.⁹

II. RÉSZ

A SZERETETSZOLGÁLAT MUNKÁSAINAK (DIAKÓNUSOK) KÉPZÉSE ÉS SZOLGÁLATBA ÁLLÍTÁSA

17. § (1) A Magyarországi Református Egyházban a szeretetszolgálati feladatokat elhívott és odaszánt egyháztagok látják el. Diakónus az az egyháztag, aki belső elhívás alapján és megfelelő képzettség megszerzésével, az egyház törvényes felhatalmazása alapján rész- vagy teljes munkaidőben végzi a szeretetszolgálati munkát.

(2) A Magyarországi Református Egyház középfokú és felsőfokú diakónusképzést szervez. Az oklevél megszerzését diakónusi fogadalomtétel, majd az egyházi intézményekben vagy a diakóniai szolgálatra alkalmazó gyülekezetekben végzett hároméves gyakorlati munka követi. Ezek után kérheti a jelölt diakónussá történő felszentelését. Ezt a kérelmet a felügyelő gyülekezet vagy intézet vezetője vagy a felszentelt diakónustársak ajánlása alapján, szolgálati úton kell az illetékes egyházkerületi közgyűlés elé terjeszteni. A közgyűlés dönt a felszentelésre bocsátásról. A felszentelt diakónust szolgálati helyén ünnepi istentisztelet keretében iktatják be.

(3) A fogadalmat tett és felszentelt diakónus hitbeli és erkölcsi magatartását illetően az egyházi törvények, munkajogi szempontból a Munka Törvénykönyve hatálya alatt áll.

18. § (1) Diakóniai munkát végző, fel nem szenteltekkel szemben a hitbeli és erkölcsi követelmények munkaszerződésben érvényesítendőek.

(2) A diakónusképzés, alkalmazás és foglalkoztatás további kérdéseit szabályrendeletben kell rendezni.

⁹ A 16. §-t a ZS.-22/2017.11.22. sz. zsinati határozattal elfogadott 2017. évi V. törvény és a ZS.-23/2019.04.10. sz. zsinati határozattal elfogadott 2019. évi VI. törvény módosította.

III. RÉSZ

A SZERETETSZOLGÁLATI MUNKA ANYAGI FORRÁSAI

19. § A szeretetszolgálati munka pénzügyi forrásai:

- a) A Magyarországi Református Egyház gyülekezeteinek és egyháztagjainak természetbeni és pénzbeli adományai;
- b) Magyarország Kormánya és a Magyarországi Református Egyház közötti megállapodás és a hatályos állami jogszabályok szerinti források;
- c) az egyházi költségvetésben biztosított hozzájárulás;
- d) külföldi testvéregyházak gyülekezeteinek és gyülekezeti tagjainak természetbeni és pénzbeli adományai;
- e) a szociális intézményekben/szolgálatokban ellátottak térítési díja a hatályos jogszabályok által meghatározott módon;
- f) az állami költségvetési törvényben az adott esztendőre előirányzott támogatások;
- g) egyéb adományok, támogatások és juttatások.¹⁰

IV. RÉSZ

A SZERETETSZOLGÁLAT KAPCSOLATAI

20. § (1) A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati szervezetei rendszeres kapcsolatot tartanak fenn a többi keresztyén egyház hasonló szervezeteivel és velük együttműködésre törekednek.

(2) A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményei/szolgálati partnerkapcsolatot tarthatnak fenn hazai és külföldi testvéregyházak gyülekezeteivel és intézményeivel/szolgálatosaival, valamint hasonló tevékenységet folytató civil szervezetekkel.¹¹

V. RÉSZ

HATÁLYBA LÉPTETŐ RENDELKEZÉS

21. § (1) A **2000. évi II. törvényt** megállapította a Magyarországi Református Egyház 1997. február 27-én megnyílt XI. Zsinatának 10. ülészsaka, Budapesten, 2000. november 29-én a ZS.-130/200. számú zsinati határozattal. E törvény 2001. január 1-jén lép hatályba.

(2) A **2017. évi V. törvényt** megállapította a Magyarországi Református Egyház 2015. február 25-én megnyílt XIV. Zsinatának 10. ülészsaka, Budapesten, 2017. november 22-én a ZS.-22/2017.11.22. számú zsinati határozattal. A 2017. évi V. törvény 2017. december 1-jén lép hatályba. A 2017. évi V. törvény az alábbi §-okat módosította: 1. § (2)-(3), 2. § (1), 3. § – 11. §, 12. § (3)-(5), 13. § (2), 14. § – 16. §, 19. §

(3) A **2019. évi VI. törvényt** megállapította a Magyarországi Református Egyház 2015. február 25-én megnyílt XIV. Zsinatának 13. ülészsaka, Budapesten, 2019. április 10-én a ZS.-23/2019.04.10. számú zsinati határozattal. A 2019. évi VI. törvény 2020. január 1-jén lép hatályba. A 2019. évi VI. törvény az alábbi §-okat módosította: 3. §, 8. §, 16. § (1)-(2) bekezdés.

¹⁰ A 19. § (1) bekezdés b), e)-f) pontját a ZS.-22/2017.11.22. sz. zsinati határozattal elfogadott 2017. évi V. törvény módosította és az eddigi bekezdések helyett a felsorolást pontokba sorolta.

¹¹ A 20. §-t a ZS.-22/2017.11.22. sz. zsinati határozattal elfogadott 2017. évi V. törvény módosította.